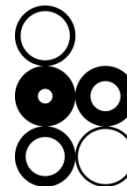

NOTAT

DANSKE
REGIONER

Bidrag til ministerens besvarelse af spørgsmål 30, som folketingets Sundheds – og Ældreudvalg har stillet d.24. august 2015.

Danske Regioner er blevet bedt af Ministeriet for Sundhed og Ældre om at bidrage til at besvare fire spørgsmål vedr. allergi, som er modtaget fra Folketingets Sundheds – og Ældreudvalg.

Det skal indledningsvis bemærkes, at en stor del af allergiudredning og behandling foregår i primærsektoren dvs. hos den praktiserende læge eller praktiserende speciallæge. Den indledende diagnosticering – og ofte behandling - vil derfor næsten altid ske i dette regi. Patienter med mere komplicerede allergiske lidelser vil blive henvist til hospital. Afhængig af sygdommens kompleksitetsgrad kan udredningen ske på hovefunktionsniveau, regionsfunktionsniveau eller højt specialiseret niveau.

Komplicerede udredning og behandling sker på regionsfunktionsniveau og højt specialiseret niveau og er begrænset til et mindre antal afdelinger på de regionale sygehuse. Dette skyldes, at de specialiserede funktioner kan håndtere en vis/ stor kompleksitet, er relativt sjældent forekommende og/eller kræver en del ressourcer, herunder f.eks. samarbejde med flere andre specialer. En regionsfunktion varetages som oftest i 1-3 steder i hver region, mens en højt specialiseret funktion oftest varetages 1-3 steder i landet.

Indenfor hospitalsvæsenet, foregår udredning for allergi primært indenfor dermatologi, intern medicin: lungesygdomme og for børns vedkommende i pædiatrien. Der kan også forekomme udredning blandt øre-næse-halslæger.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at der findes flere typer af allergi. Overordnet er de betegnet typer, og der er primært tale om type I og IV allergier. Type I giver typisk reaktioner fra huden (nældefeber), lunger (astma) og næse (rhinit), medens type IV giver eksem.

Spørgsmål 30:

1. Hvordan kapacitetsforholdene er inden for allergibehandlingsområdet særligt i forhold til antallet af allergilæger?

Med allergilæger formodes at der henvises til speciallæger i medicinsk allergologi. Et speciale der er nedlagt. Der eksisterer stadig speciallæger, der er blevet uddannet inden for den medicinske allergologi, men på nuværende tidspunkt er allergiudredning på sygehusniveau primært fordelt på følgende

02-10-2015

Sag nr. 15/2064

Dokumentnr. 49674/15

Frederikke Ingeborg Birk Lyngby

Line Raahauge Hvass

Lars Oxlund Christoffersen

Tel. 35 29 81 76

E-mail: loc@regioner.dk

specialer: Dermatologi-Venerologi, Intern medicin: lungesygdomme og Pædiatri.

Side 2

Ved allergiudredning forventes en læge at være ansvarlig for udredningen. Den største og primære kapacitet til udredning af allergi er de praktiserende læger. For mere komplicerede udredninger for allergi henvises til praktiserende speciallæger. I tabel 1 er der en opgørelse over antallet af autoriserede læger fordelt på de enkelte specialer, hvor allergiudredning primært foregår.

Tabel 1: Oversigt over læger fordelt på specialer

Speciale	Autoriserede læger
Medicinsk Allergologi	52
Dermatologi-Venerologi	330
Intern medicin lungesygdomme	107
Pædiatri	715

Kilde: Sundhedsstyrelsens autorisationsregister

Da allergiudredning foregår i flere specialer, hvor der ligeledes udredes for andre lidelser, er det ikke muligt, at lave en præcis opgørelse over, hvor mange læger der beskæftiger sig udelukkende med udredningen og behandling af allergologiske lidelser. En sådan mere specialiseret kapacitetsopgørelse kræver en omfattende analyse af udredning af allergiske sygdomme som primært foregår hos praktiserende læger, men i større omfang også hos praktiserende speciallæger, på de regionale sygehuse og på private sygehuse- og klinikker.

Afhængig af kompleksiteten i de enkelte sygdomstilfælde er kapaciteten differentieret. De ikke-komplicerede tilfælde kan udredes og behandles både i primærsektoren, på en del regionale afdelinger og i privat regi. De mere komplicerede tilfælde er begrænset til færre afdelinger, oftest afdelinger, da det ofte kræver Sundhedsstyrelsens godkendelse til regionsfunktion og/eller højt specialiseret funktion jf. specialevejledningerne for Dermatologi-Venerologi, Intern medicin: lungesygdomme og Pædiatri.

2. Hvordan forholdene er for allergipatienter, der skal have stillet en diagnose, herunder både kapacitetsforhold og ventelister for hver af de fem regioner?

Alle patienter er sikret adgang til en praktiserende læge, mens fordelingen af praktiserende speciallæger er ujævnt geografisk fordelt. De 88 hudlæger, de 33 børnelæger og de 44 interne medicinere, der har en overenskomst med regionerne er fordelt i de store og mellemstore byer, men med en højere koncentration omkring landets to største byer.

Fordelingen i de enkelte regioner afhænger af hvor kompliceret sygdomstilfældet er, og er som følger:

I **Region Nordjylland** varetages de fleste ukomplicerede allergiudredninger i primærsektoren hos praktiserende læge og/eller hos en praktiserende speciallæger.

De komplicerede tilfælde varetages på lungemedicinsk afdeling på Aalborg Universitetshospital og på Sygehus Vendsyssel. Afdelingerne varetager primært udredning på regionsfunktionsniveau, og modtager herudover et mindre antal henvisninger til hovedfunktionsniveau for at understøtte udannelsen af læger.

I **Region Midtjylland** oplyses, at en stor del af patienterne med ukomplicerede allergiske symptomer udredes i almen praksis i primærsektoren. Derudover henviser de praktiserende læger i stor grad til de praktiserende speciallæger inden for specialerne intern medicin, hudlæger, børnelæger og øre-næse-halslæger. I 2014 var der 9.666 personer i Region Midtjylland udredt i 41 forskellige speciallægepraksisser¹.

På sygehusniveau foregår udredning på hovedfunktionsniveau (ukomplicerede tilfælde) og alle komplicerede tilfælde udredes og behandles på regionsfunktionsniveau og højt specialiseret niveau.

I **Region Syddanmark** vurderes det, at der generelt er kapacitet til at udrede patienter, der henvises til udredning på de offentlige klinikker i regionen. Regionen har oprettet en række garantifunktioner, herunder indenfor lungemedicin, hvortil patienterne kan tilbydes om visitering til hurtig udredning. Det er op til patienten, om man ønsker at takke ja til et sådant tilbud. Den specialiserede udredning sker efter Sundhedsstyrelsens specialevejledning på Odense Universitetshospital (OUH), hvor der også er oprettet et tværfagligt allergicenter.

Allergicentret på OUH ser børn og voksne med kompliceret allergi, såvel på højt specialiseret niveau som i regionsfunktion. På trods af en stigning i antallet af udredte patienter på over 10 % i år (til dato) opleves nu for første gang ventelister. Ventelisterne omfatter dog udelukkende patienter til udredning for mistænkt penicillinallergi, som har haft diagnosen i adskillige år, og som ikke har et akut behov for udredning. Region Syddanmark forventer dog et øget pres på udredningskapaciteten allerede i nær fremtid.

I **Region Hovedstaden** foregår store dele af den basale allergiudredning og behandling, de ukomplicerede tilfælde af allergiske sygdomme, i primærsektoren ved praktiserende læge og/eller praktiserende speciallæge. Den indledende diagnosticering – og ofte behandling – vil derfor ofte ske i dette regi.

---

¹ Kilde: Targit

Patienter med mere komplicerede allergiske sygdomme henvises til behandling på et hospital. Indenfor hospitalsvæsenet, foregår allergisk udredning i såvel dermatologi-allergologi (typisk de mere komplicerede tilfælde) og inden for lungemedicin. Med hensyn til udredning af mere komplicerede allergologiske lidelser, oplyser Bispebjerg Hospitals dermatologiske afdeling, at de arbejdsbetingede kontaktallergier og andre akutte reaktioner ses og testes inden for 14 dage. De øvrige ikke akutte reaktioner ses i afdelingens eksemklinik, hvor der er en ventetid på ca. 3 måneder.

Allergiklinikken på Gentofte Hospital har en måned ventetid på de akutte eller presserende udrednings/behandlingsbehov, hvis der er tale om komplicerede allergologiske sygdomme. For patienter med ikke-akut behov er ventetiden ca. 18 uger.

Region Sjælland bidrager i mange tilfælde med rådgivning til praksissektoren, hvorfor cirka halvdelen af de ca. 2.000 patienter årligt udredes og behandles i primærsektoren.

De øvrige henvisninger, som omfatter de komplicerede tilfælde fordeles, og udredes på en af regionens tre lungemedicinske afdelinger på Roskilde Sygehus, Holbæk Sygehus og Næstved Sygehus.

Roskilde Sygehus varetager desuden patienter på regionsfunktionsniveau. På regionsfunktionsniveau er der 150-200 patienter, der venter på udredning. Det drejer sig overvejende om patienter, der skal udredes for penicillinallergi.

Patienter med komplicerede allergologiske problemstillinger, der kræver udredning på højt specialiseret funktionsniveau henvises til, henvises til Allergicentret, Odense Universitetshospital, eller til Klinik for Allergi, Gentofte Hospital.

Ventetider på de offentlige sygehuse

Nedenfor ses en oversigt over ventetiden på førstegangsbesøg på de offentlige sygehuse. Ventetiden kan variere afhængig af hvilken allergologisk lidelse der mistænkes og ønskes udredt, og den varierer fra afdeling til afdeling.

Tabel 2: Gennemsnitlig ventetid på førstegangsbesøg på offentligt sygehus

Region	Antal uger
Region Nordjylland	28 uger ²
Region Midtjylland	4-33 uger
Region Syddanmark	3-12 uger
Region Hovedstaden	4-18 uger
Region Sjælland	3-24 uger

Kilde: Venteinfo.dk (oktober 2015)

² Aalborg sygehus og Sygehus Vendsyssel i Brønderslev varetager udredning og behandling på regionsfunktionsniveau indenfor Lungemedicin. Region Nordjylland har dog ikke en Dermatologisk afdeling.

² Ikke oplyst ventetid for Aalborg Universitetshospital lungemedicinsk afdeling.

I de tilfælde hvor retten til hurtig udredning ikke kan overholdes (30 dage), og det er fagligt muligt, tilbydes patienterne mulighed for om visitering til de private sygehuse og klinikker, der er indgået aftale med. Det være sig enten via Danske Regioners aftale om 'Ret til hurtig udredning' eller samarbejdsaftaler, udbudsftaler eller partnerskabsaftaler mellem de enkelte private leverandører og den enkelte region.

Tabel 3: Gennemsnitlig ventetid på førstegangsbesøg hos private leverandører

Region	Antal uger
Region Nordjylland	0-4 uger
Region Midtjylland	0-5 uger
Region Syddanmark	Ingen fremgår af venteinfo
Region Hovedstaden	2 uger
Region Sjælland	Ingen fremgår af venteinfo

Kilde: Venteinfo.dk (oktober 2015)

3. Om der er ledig kapacitet nogen steder i landet, enten i offentligt eller privat regi?

I **Region Nordjylland** udnyttes kapaciteten på allergiområdet fuldt ud på nuværende tidspunkt, og der er således ikke ledig kapacitet i offentlig regi. Regionen har indgået samarbejde med Privathospitalet Skørping, og har understøttet at de har fået regionsfunktionen 'komplicerede allergiske sygdomme'. Funktionen sikres gennem et formaliseret samarbejde med Aalborg Universitetshospital. Regionen og Privathospitalet Skørping drøfter på nuværende tidspunkt rammerne for en eventuel samtale om køb af ydelser.

Region Midtjylland skønner at kapaciteten på de offentlige hospitaler er fuldt udnyttet. Der er ledig kapacitet på de private sygehuse og klinikker i regionen, som har aftale med Danske Regioner i forbindelse med ret til hurtig udredning. Regionen gør dog opmærksom på, at brugen af privathospitaler ikke er særlig stor, men at speciallægepraksis i høj grad udreder allergilidelser i ukomplicerede tilfælde.

I **Region Syddanmark** vurderes det, at den eksisterende kapacitet udnyttes og der er ikke umiddelbart ledig kapacitet i offentlig regi uden at det vil være på bekostning af andre patientgrupper henvist til de pågældende afdelinger.

I **Region Hovedstaden** betyder ventetiderne, at regionen er udfordret i forhold til overholdelse af retten til hurtig udredning. Den primære årsag til kapacitetsudfordringen er mangel på speciallæger.

Desuden skal det bemærkes, at der de seneste år har været en markant stigning i antallet af henvisninger. F.eks. er antallet af henvisninger til Allergiklinikken, Gentofte Hospital steget med ca. 50 % fra 2010-2014 og tendensen fortsætter med en estimeret stigning på 25 % fra 2014-2015.

Dertil kommer, at hospitalerne oplever, at praktiserende læger i stigende grad henviser patienter, der kunne være varetaget i primærsektoren til hospitalsbehandling

Der er ikke ledig kapacitet i **Region Sjælland**. Regionen har derfor indgået en partnerskabsaftale med Aleris-Hamlet og Hospitalet Valdemar, som afdelingerne gør brug af til udredning. Ventetiden er her 10 dage. Men der udredes kun ukomplicerede lidelser på hovedfunktionsniveau.

4. I hvilket omfang de fem regioner gør brug af privat kapacitet på allergiområdet?

Regioners vurdering i forhold til privat kapacitet er:

Region Nordjylland har haft udfordring omkring udredning af allergi på regionsfunktionsniveau, hvor hidtil kun Privathospitalet Mølholm i Vejle har haft godkendelse. Privathospitalet Mølholm har ikke ønsket at indgå en specifik aftale med Region Nordjylland. Region Nordjylland har derfor indledt et samarbejde med Skørping Privathospital, hvor man gennem et formaliseret samarbejde har sikret dem en godkendelse til regionsfunktion med udredning af komplicerede sygdomme inden for Intern medicin: Lunge sygdomme. Rammerne for samarbejdet og kapaciteten afdækkes i øjeblikket.

I **Region Midtjylland** sendes patienter til udredning i privat regi via Danske Regioners aftaler om udredningsretten. Der er primært tale om ukomplicerede allergiske lidelser som viderehenvises til private sygehuse og klinikker. På nuværende tidspunkt er der 5 private klinikker- og hospitaler i Region Midtjylland som har indgået aftale med Danske Regioner. Tre i Aarhus, en i Herning og en i Horsens. Ventetiden er mellem 0-4 uger, hvorfor udredningsretten kan overholdes. Region Midtjylland oplyser dog om, at visse allergiudredninger ikke kan foretages på de private sygehuse, da de ikke har den fornødne ekspertise og godkendelse til at varetage de mere komplicerede tilfælde som f.eks. fødevarerallergi og overfølsomhed over for penicillin.

Da der generelt ikke er kapacitetsproblemer på hovedfunktionsniveauet i **Region Syddanmark**, er der ikke indgået specifikke aftaler efter udbud med private udbydere på området. Når det er relevant bruger Region Syddanmark de aftaler Danske Regioner har indgået med private udbydere i forbindelse med udredningsretten og det udvidede frie sygehusvalg. Ventetiderne til offentlige afdelinger er generelt lave, hvorfor der ikke henvises særlig mange patienter til private udbydere.

I **Region Hovedstaden** benytter Danske Regioners aftaler om ret til hurtig udredning, og har i 2015 indtil videre sendt 2 patienter til udredning i privat regi. Region Hovedstaden er ikke bekendt med større privat kapacitet, og

der er ingen private aktører godkendt til regionsfunktionsniveau eller højt specialiseret niveau.

Side 7

I **Region Sjælland** er der fra 1. januar 2015 til 31. juli 2015 henvist 509 patienter til udredning inden for det lungemedicinske speciale til Aleris-Hamlet og Hospitalet Valdemar. Det har inden for tidsfristen ikke været muligt at adskille henvisningerne, men det er fællesvisitationens vurdering, at kun en mindre del af henvisningerne har været til allergiudredning. Konkret er der fra 1. juli til primo september 2015 henvist i alt omkring 25 patienter til Aleris-Hamlet og Hospitalet Valdemar med henblik på udredning for allergi.